

Akt nr:
R-E1a-1571

AU\$R-E1a-1571

R 3-1571

Kungl. Lantbruksstyrelsens
arkiv

Handlingar angående

"Brandsöls dikningsföretag av år 1953"

i Särestads socken och Grästorps kommun av Skaraborgs län;

upprättade år 1953 vid syneförrättning

enligt vattenlagen

av

Jaak Lippert

Förrättningsman.

LANTBRUKSSTYRELSEN

20 MRS 1954

DIARIE Nr

SAK Nr

Statligt stöd beviljat av

LANTBRUKS- ☐ Bror den 2/2 1954

NÄMNDEN ☐ Län

LANTBRUKS- ☐ Bror den / 19

STYRELSEN ☐ Län

Arbetets utförande godkänt

den / 19... {uten
med

ändring av arbetsplan.

(ändring har införts å berörda ritningar
med färgbeteckning)

Protokoll vid synförrättning ent.
rätten lagen för torrläggning av mark
tillhörande Brandsöl Ransfons-
gården och Karlanna Rans Kämpes-
gården i Särstads socken och
Grästorps kommun av Skaraborgs län.

Den 17 juli 1953 hos Ivar Karlsson, Ransfonsgården, Särstad.

Närvarande: undertecknad a.o. assistent och förrättnings-
man samt följande sakägare såsom sökande:

Ivar Karlsson - äg. Brandsöl Ransfonsgården 1³,

Sven Nätt - " - " - " 17, 18

Karlanna Rans Kämpesgården 14

§1.

Upplästes det för förrättningsmannen utfärdade
förelördmandet, som hade lydelse ent. bilaga A.

§2.

Något jäv emot förrättningsmannen kunde icke
utrönas.

§3.

Sökandena yrkade på fördjupning och i
möjligaste mån igenläggning med rör av ifrågasatt
avlopp, så att deras hörav berövande mark måtte
kunna på ett ändamålsenligt sätt torrläggas och
brukas.

§ 4.

Förelades den vid förundersökningen upprättade nivåkartan över de vattenbuvärade områdena samt profiler över avloppen hörifrån.

§ 5.

Som intet vidare fanns att till protokollet anteckna, förklarades sammanträdet upplöst med tillkännagivande, att sedan förslag till dikningen färdigställt nytt sammanträde komme att hållas å ort och tid, som i laga ordning stulle för sakägarna tillkännagivas.

Ort och tid som ovan.

I tjänsten
J. Lippert,
förrättningsman.

Den 12 okt. 1953 hos Svan Karlsson, Lars-forsg:n, Särsteda.

Närvarande: Förstående förrättningsman samt
följande sakägare: Svan Karlsson - åg. Brandsöl Lars-forsg:n 13
Svan Nätt - " - " - 17, 18
och Karlanna 14.

§ 6.

Förelades det sedan förna sammanträdet upprättade förslaget till de vattenbuvärade markernas bättre torrläggning och brukning med därtill hörande handlingar.

§7.

Upplästes förrättningmannens utlåtande, som hade lydelse enligt bilaga J.

§8.

De båda delägarna i företaget förenade sig om utförandet och framtida underhållet av samtliga ifrågakvarnande avlopp enligt det vid syneförrättningen upprättade förslaget, bilaga C.

§9.

Att mottaga och förvara till företaget hörande handlingar och ritningar utsåg förrättningmannen Sven Nätt, Brändsöl Lars Jönsgårn, Särstad.

§10.

Som intet vidare fanns att till protokollet anteckna, förklarades förrättningen avslutad och sammanträdet upplöst.

Ort och tid som ovan.

J. Jönsson
f. Lippert,
förrättningman.

KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAVANDE

I
SKARABORGS LÄN

LANDSKANSLIET

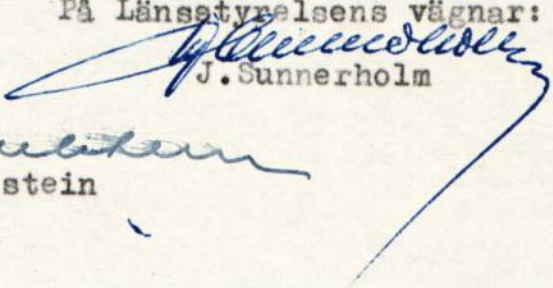
E.D.76-49-1951

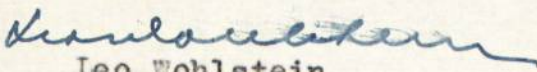
Resolution

Assistenten Jaak Lippert, Skara, förordnas härmed att i stället för lantbruksingenjören Sven Hallin i laga ordning verkställa ifrågavarande förrättning.

Mariestad å landskansliet den 19 oktober 1951.

På Länsstyrelsens vägnar:

J. Sunnerholm

Leo Wohlstein

Från 1009

5.

TORRLÄGGNINGSNÄMNDEN
I SKARABORGS LÄN

Ink. den 28.5.1946 Dnr. 92
Exp. den 1 19 nr.

E. D. 76-49

1951

Brädslande

E. D. 129-49

1949

Till

Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Skaraborgs län.

Undertecknad.....få.....härmed vördsamt anhålla om förordnande för inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör att jämlikt bestämmelserna i gällande vattenlag handlägga syneförrättning för torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Brandsölet i Särestads socken av Skaraborgs län.

Förteckning över de fastigheter, som ytterligare kunna förväntas bli av företaget berörda återfinnas å omstående sida.

Närmaste järnvägsstation till förrättningsstället är:
Grästorp

Meddelanden angående förrättningen torde ställas till:

Ivar Karlsson, 1/4 mtl Brandsölet Lars Jonsgården 1³
adress Brandsölet
Särestad
pr

Telefon: Särestad 20 2600.

Särestad den 20 maj 1946.

Ivar Fredrik Karlsson

Sven Johan Nätt

tel. 2601
2600

Sammantvåde hos Ivar Karlsson
d 17 juni 1953 kl. 10.00

FÖRTECKNING

över fastigheter, som väntas bliva av företaget berörda.

Fastighetens namn:

Ägarens namn:

317/38 26,14 ha

 $\frac{1}{4}$ del Brandst. Lantförs. 1.³

Toas Karlsson

 $\frac{1}{10}$ del Brandst. Lantförs. 1.⁷

Johan Nätt

 $\frac{1}{8}$ del Brandst. Lantförs. 1.

Johan Nätt

 $\frac{1}{32}$ del Roslanna Lantförs. 1.¹⁴

Johan Nätt

133/37 5,04 ha

318/38 15,12 "

319/38 21,97 "

FÖRORDNANDELantbruksingenjören S. HALLIN, Skara
Distriktslantmätaren.förrordnas härmed att i laga ordning verkställa
ifrågavarande förrättning; och införs väntas bevis
om förrordnandets emottagande.

Mariestad ö landskansliet den 29 SEP. 1949

PÅ LÄNSSTYRELSENS VÄGNAR:

J. Sunnerholm

Leo Wohlstein

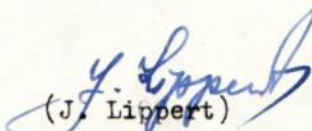
F ö r t e c k n i n g

Över underrättelser ang. sammanträde hos lantbrukare Ivar Karlsson, Brandsöl
Lars Jonsgården, Särestad, fredagen den 17 juli 1953 klockan 10.00, vilka
denna dag avsänts till:

1. Ivar Karlsson,	Brandsöl Lars Jonsgården,	<u>Särestad</u>
2. Sven Nätt,	" " "	" "

Skara den 9 juli 1953.

I tjänsten:

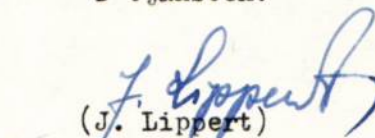

(J. Lippert)

Förrättningsman

Ang. fortsatt sammanträde måndagen den 12 okt. 1953 klockan 10.30,
ha kallelser sänts till ovanstående.

Skara den 3 okt. 1953.

I tjänsten:

(J. Lippert)

Förrättningsman

Undertecknade förena oss om att utföra och
för framtiden underhålla Brandsöls dikningsföretag
av år 1953 enligt det av assistenten J. Lippert år 1953
vid synförrättningen enligt vattenlagen upprättade
förslaget.

Brandsöl, Sånestad den 12 okt. 1953.

Lenn Nätt

Per Karlsson

Beaktas i tjänsten:

J. Lippert,
förrättningsman.

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt	annan	före	efter	pr ha	pr ägofigur
		hektar	hektar	kronor	kronor	kronor	kronor
<u>Särestads socken.</u>							
<u>Brandsöl Lars Jonsg:n 1³</u>							
<u>Ivar Karlsson</u>							
åker, mylla på lera	1	0.53		880	2200	1320	700:-
" - " -	2	0.59		880	"	1320	779:-
" - " -	3	0.48		990	"	1210	581:-
" - " -	4	0.59		880	"	1320	779:-
" - " -	5	0.82		1100	"	1100	902:-
<u>Summa</u>		3.01					3741:-
<u>Brandsöl Lars Jonsg:n 1⁷, 1⁸</u>							
<u>Karlenna 1¹⁴</u>							
<u>Sven Nätt</u>							
åker, mylla på lera	6	0.87		1210	2200	990	861:-
" - " -	7	0.45		1430	"	770	347:-
" - " -	8	0.77		1540	"	660	508:-
" - " -	9	0.37		1760	"	440	163:-
" - " -	10	1.79		770	"	1430	2560:-
" - " -	11	0.93		550	"	1650	1534:-
" - " -	12	0.28		330	"	1870	524:-
" - " -	12a	0.32		1320	"	880	282:-
" - " -	13	0.92		440	"	1760	1619:-
" - " -	14	0.33		880	"	1320	436:-
" - " -	15	0.38		440	"	1760	669:-
" - " -	16	0.45		770	"	1430	643:-
" - " -	17	1.50		660	"	1540	2310:-
" - " -	18	0.26		1210	"	990	257:-

[illegible]

Beräkning av brukningsbåtnad.

Beräkningen utförd med ledning av Fältarronderingskommitténs undersökningar.

Fastighet o. ägare	Läge	Avlopps- längd m.	Bruk- nings- båtnad pr m. kap. efter 4 %	Summa pr. avlopps- sträcka (avrund.)	Summa
			K r o n o r		
<u>Särestads socken</u>					
<u>Brandsöl Lars Jonsg:n 1³</u>					
Ivar Karlsson	0-3+12	312	1:60	499:-	499:-
<u>Brandsöl Lars Jonsg:n 1^{7,18}</u>					
<u>Karlanna 1¹⁴</u>					
Sven Nätt	3+88-väg	178	1:80	320:-	320:-
Hela företaget			Summa kronor		819:-

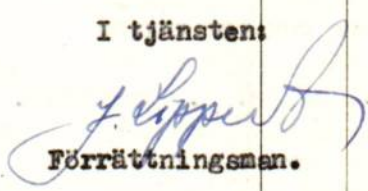
Brandsöl, Särestad den 12 okt. 1953

I tjänsten:

F. Lippert
Förrättningsman.

KOSTNADSFÖRSLAG

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
		<u>Rörledningen A - B - C - D.</u>				
0-1+16	116	250 mm:s rör med frakt	m	116	4:15	481:40
0+0+5	5	Grävn., lägn. o. återfylln.	"	5	2:45	12:25
0+5-1+16	111	" " "	"	111	2:40	266:40
1+16-3+12	196	225 mm:s rör med frakt	"	196	3:65	715:40
		Grävn., lägn. o. återfylln.	"	196	2:15	421:40
3+12-3+88	76	200 mm:s rör med frakt	"	76	3:15	239:40
		Grävn., lägn. o. återfylln.	"	76	2:80	212:80
3+88-6+90	302	150 mm:s rör med frakt	"	302	2:30	694:60
3+88-5+29	141	Grävn., lägn. o. återfylln.	"	141	2:10	296:10
5+29-5+60	31	" " "	"	31	2:50	77:50
5+60-5+76	16	" " "	"	16	1:90	30:40
5+76-5+80	4	" " "	"	4	3:50	14:-
5+80-6+90	110	" " "	"	110	1:60	176:-
0		Rörledningsöga typ B	st	1	55:-	55:-
1+16		Brunn typ A, d= 0.60 m	"	1	90:-	90:-
3+12		" "-, d=0.525 m	"	1	70:-	70:-
5+80, 6+90		" "-, d= 0.45 m	"	2	60:-	120:-
3+88		" typ C, d= 0.45 m	"	1	40:-	40:-
		Arbetsledning o. oförutsett			387:35	4.400:-
		<u>Rörledningen C - E</u>				
10-12+17	217	100 mm:s rör med frakt	m	217	1:30	282:10
10-10+60	60	Grävn., lägn. o. återfylln.	"	60	2:15	129:-
10+60-11+50	90	" " "	"	90	1:55	139:50
11+50-12+17	67	" " "	"	67	2:15	144:05
12+17		Inkoppling i bef. brunn	st	1	5:-	5:-
		Arbetsledning o. oförutsett			70:35	770:-
		Summa kronor				5.170:-

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
<u>Sammandrag</u>						
0-6+90	690	Rörledningen A - B - C - D				4.400:-
10-12+17	<u>217</u>	" C - E				<u>770:-</u>
	<u>907m</u>				<u>Summa kronor</u>	<u>5.170:-</u>
Brandsöl, Särstad den 12 okt. 1953 I tjänsten: Förrättningsman.						

ARBETSBESKRIVNING.

Innen arbetet påbörjas skall avvägning och utsättning på minst var femtionde meter genom sakkunnig person verkställas.

Vid arbetets utförande iakttages:

att förekommande dikeskrökar ej få göras skarpa, utan böra i möjligaste mån uträtas eller avrundas;

att där dike går i rågång, bör grävningen så verkställas, att rågången och dikets mittlinje komma att sammanfalla;

att vägbana, bebyggd tomt eller trädgård ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord;

att ur öppet avlopp uppschaktad jord och sten skall läggas minst 0,6 meter från avloppets kanter och med en lutning mot dessa, icke överstigande 1:1, varjämte nödiga öppningar skola anordnas vid sänkor i marken, tillstötande diken eller i övrigt på minst var 40 meter för ytvattnets framläppande genom upplagen;

att förefintliga gränsmärken ej må genom arbetet rubbas eller döljas, såvida icke dessförinnan genom vederbörlig lantmätarens försorg nya märken blivit utsatta;

att förrättningens fixpunkter icke utan tvingande skäl må förstöras. Måste så ske, skall fixpunkten ifråga genom sakkunnig person ersättas med en ny sådan;

att i grävningstabell angivna djupsiffror äro beräknade i förhållande till de avvägda dubbarna;

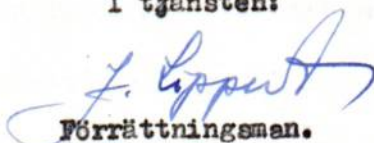
att genomgrävd vägbana snerast möjligt skall återställas i fullgott skick;

att betongrören till företagens rörledningar godkännas endast under förutsättning att de underkastats vederbörande lantbruksingenjörs kontroll och därvid uppfyllt gällande normalbestämmelser ifråga om hållfasthet och täthet;

- att brunnseringarna skola vara maskinstampade eller vibrerade;
- att allenast sådana tegelrör må komma till användning, som uppfylla
fordringarna uti av Sveriges Standardiseringskommission i december
1937 fastställd standard för dräneringsrör av tegel;
- att rörläggning skall utföras av vid dylika arbeten van och fullt kompetent person;
- att rörledning ej får täckas, innan läggningen blivit genom lantbruksingenjör eller hans ombud kontrollerad, såvida densamma utförts av annan än Lantbruksnämndens täckdikningsförmän, vilken ej är entreprenör;
- att rörledning ej må läggas direkt på berg eller stora stenar utan i förekommande fall på grusbädd;
- att tegelrörsledningarna skola kopplas medelst betongrör i brunnarna;
- att det första röret för de täckdikessammar, som beräknas komma att utmynna i en brunn, efter tillsägelse av vederbörande brukare skall inkopplas vid anläggandet av brunnen ifråga;
- att stenarna kring dagvattenbrunnar ej må vara större än 20 cm;
- att rörfogarna skola grusas, om jorden är så beskaffad, att risk för igenslänning föreligger. Stenfyllningen kring dagvattenbrunnarna skall då beklädas med grästorv, enris eller granris;
- att entreprenören åläggas att taga del av bestämmelserna i denna arbetsbeskrivning;
- att huvudfixpunkt för höjdbestämmningen är:
inhugget kors i jordfast sten c:a 178 m. väster om påle 6+62 å höjden
+ 10.14 m.

Brandsöl, Särestad den 12 okt. 1952

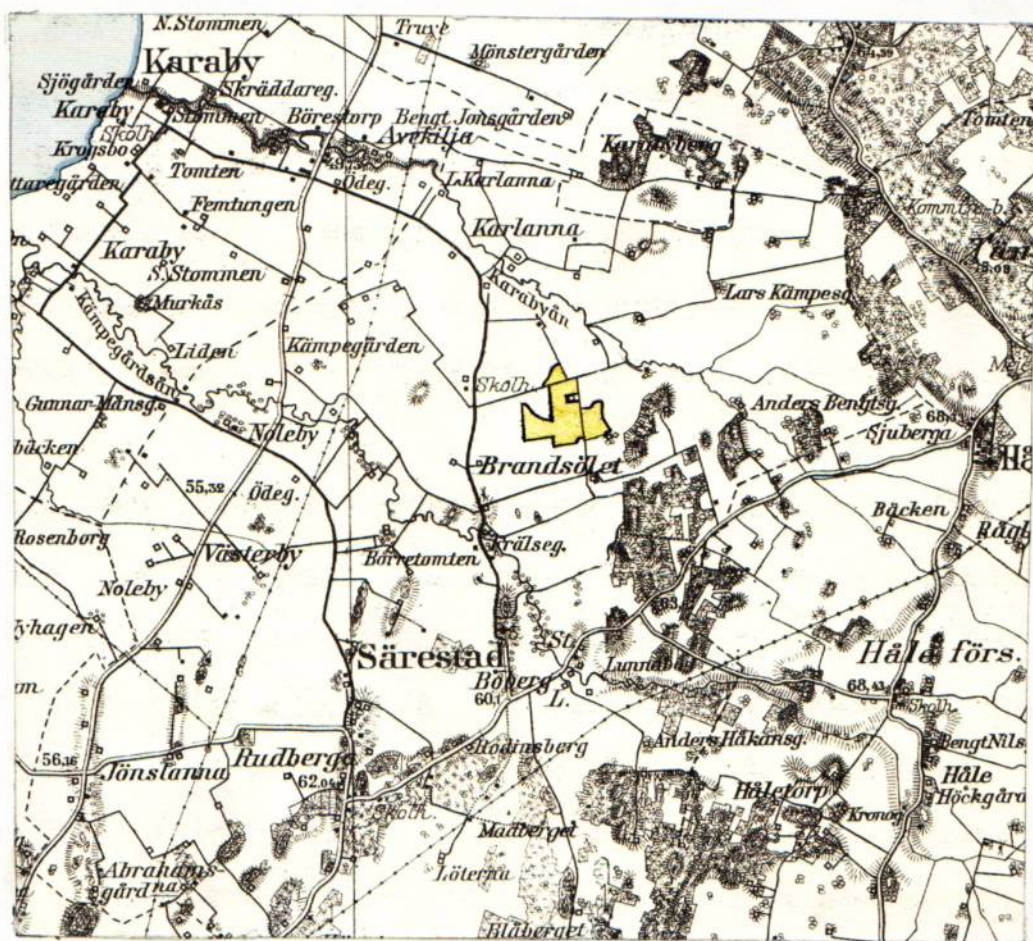
I tjänsten:

Förrättningsman.

KOSTNADSFÖRDELNINGSLÄNGD

Fastighet Ägare m. m.	Säk. o. likst. = S	Båtnad kronor	Fastighets andel i			Samfällighets andel i gemensamma kostnader procent
			för särskild av- delning beräknad kostnad kronor	för samfällig- heten beräknad kostnad kronor	samfällig- hetens verkliga kostnad procent	
			4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
<u>Särestads socken</u>						
<u>Brandsöl Lars Jonsgården 1³</u>						
Iver Karlsson	S	4240:-		1102:-	21.313	
<u>Brandsöl Lars Jonsgården 1^{7,18}</u>						
<u>Karlanna 1¹⁴</u>						
Sven Nätt	S	15654:-		4068:-	78.687	
<u>Summa</u>		19894:-		5170:-	100.000	
Brandsöl, Särestad den 12 okt. 1953						
I tjänsten:						
<i>J. Lippert</i> <i>förhållningssman</i>						

Översiktskarta.

Skala 1:50 000.

Utlåtande vid syneförrättning enligt
vattenlagen för torrläggning av mark till-
hörande Brandeöl Lars Jonsgården m.fl. hem-
man i Särestads socken, Grästorps kommun av
Skaraborgs län.

Ifrågavarande företag, som avser fördjupning och igenläggning med rör
av ett i nordöstlig huvudriktning flytande avlopp med en sidogren genom
och från vattenskadade marker, belägna omkring 1.5 km. nordöst om Särestads
kyrka inom nederbördsområde nr 142/143, för möjliggörande av bättre torr-
läggning och brukning, är enligt bestämmelserna i 7 kap. vattenlagen att
anse såsom dikning. Belägenheten framgår av omstående översiktskarta, där
torrlägningsområdet utmärks med gul färg och vattensamlingsområdets
gränser med blå linjer.

Då båda de av företaget berörda fastighetsägarna förenat sig om dess
utförande och underhåll, bil. C , och de i 10 kap. 35 § andra stycket
vattenlagen intagna bestämmelserna ej lägga hinder i vägen, har förrätt-
ningen på sakägarnas begäran handlagts utan biträde av gode män.

Över till uppgrävning ifrågasatta avloppssträckor hava profil- och
sektionsritningar upprättats utvisande förhållandena vid undersökningstill-
fället, varjämte de härav beroende vattenskadade markerna avfattats å nivå-
karta. Å denna karta äro de till uppgrävning avsedda avloppssträckorna ut-
märkta med enkla röda linjer och de röda bokstäverna A - B - C - D och
C - E. Enkla röda linjer beteckna härvid, att avloppet skall utföras som
täckt dike. Avloppens blivande dimensioner hava å profil- och sektions-
ritningarna utmärkts med rött.

Vattensamlingsområdet för de olika avloppssträckorna har uttagits å
generalstabens karta och delvis uppgåtts å marken. Storleken har med blått
angivits å profilritningarna. Den största till avrinning kommande vatten-

mängden har i fråga om avlopp för flöden antagits komma att uppgå till 2.0 liter pr sekund och hektar. Medelvattenmängden under vegetationsperioden har antagits vara 0.05 liter pr sekund och hektar.

På grundval av de sålunda uträknade vattenmängderna hava avloppen dimensionerats för möjliggörande av torrläggning till ändamålsenligt djup av all härav beroende mark, tillhörig sökandena. Härvid har hänsyn tagits till tidigare upprättade detaljdräneringsförslag.

Den mark, för vilken dikningen medför alstringsbåtnad, och som alltså skall ingå i företaget, begränsas å nivåkartan av en streckad svart linje så belägen, att all därutanför liggande mark torde kunna till fullo torrläggas utan hinder av nuvarande vattenförhållanden i till uppgrävning avsedda avloppssträckor.

För utrönande av den genom företaget uppkommande båtnaden har förrättningsmannen efter i 7 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder verkställt uppskattning, vars resultat i detalj föreligger i den bilagda värderingslängden.

Härvid har hänsyn tagits jämväl till uppkommande brukningsbåtnad genom igenläggning av öppna avlopp. Hur brukningsbåtnaden fördelar sig på olika avloppssträckor och fastigheter framgår i detalj av bilaga E .

Den å kartan avfettade och enligt förenämnda längd förbättrade marken är att anse som en torrläggningssamfällighet, för vilken skäl till uppdelning i olika avdelningar ej förefinnes.

Kostnaderna för företagets utförande skola sålunda fördelas på delägarna i mån av båtnaden för vars och ens mark. Den sålunda uträknade deltagningsskyldigheten finnes för varje fastighet angiven i kolumn 6 av kostnadsfördelningslängden, där den är uttryckt i procent av samfällighetens totalkostnad. I kolumn 5 är det häremot svarande beräknade kostnadsbeloppet angivet.

Kostnaderna för avloppens underhåll skola fördelas efter samma grunder, som för färdigställandet angivits.

Avgift, varom förmäles i 11 kap. 95 § vattenlagen, skall, så snart

detta utlåtande vunnit laga kraft, erläggas till Länsstyrelsen i Marie-
stad med 29:84 kronor, vilken kostnad fördelas på delägarna med en krona
50 öre för tusen av vars och ens i kostnadsfördelningslängdens kolumn 3
angivna förbättringsvärde.

Kostnaderna för syneförrättningen skola fördelas på delägarna efter
samma grunder, som för grävningskostnaderna angivits.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen får förrättnings-
mennen ifråga om företaget ytterligare bestämma:
att det skall, därest sökandena önska fullfölja detsamma, utföras i full-
ständig överensstämmelse med bestämmelserna i detta utlåtande med
därtill hörande ritningar och handlingar;
att till rörledningar skola användas rör, som uppfylla gällande standard-
fordringar;
att under arbetstiden vatten ej får uppdämmas eller påsläppas på sätt att
skada uppstår;
att rörbrott, ras eller förskjutningar, som till äventyrs inträffa, omedel-
bart skola avhjälpas och nödiga släntförändringar eller förstärknings-
åtgärder vidtagas;
att arbetena må begynna så snart detta utlåtande vunnit laga kraft, samt
böra vara bragta till slut före utgången av år 1958;
att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och godkänts av
inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör samt
att det skall benämnas "Brandsöls dikningsföretag av år 1953".

Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbyg-
dens vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iaktta-
gande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vattenlagen skola vara ingivna

inom sextio dagar från nedanstående datum.

Brandsöl, Särestad den 12 okt. 1953

I tjänsten:

J. Lippert
förstärkningen